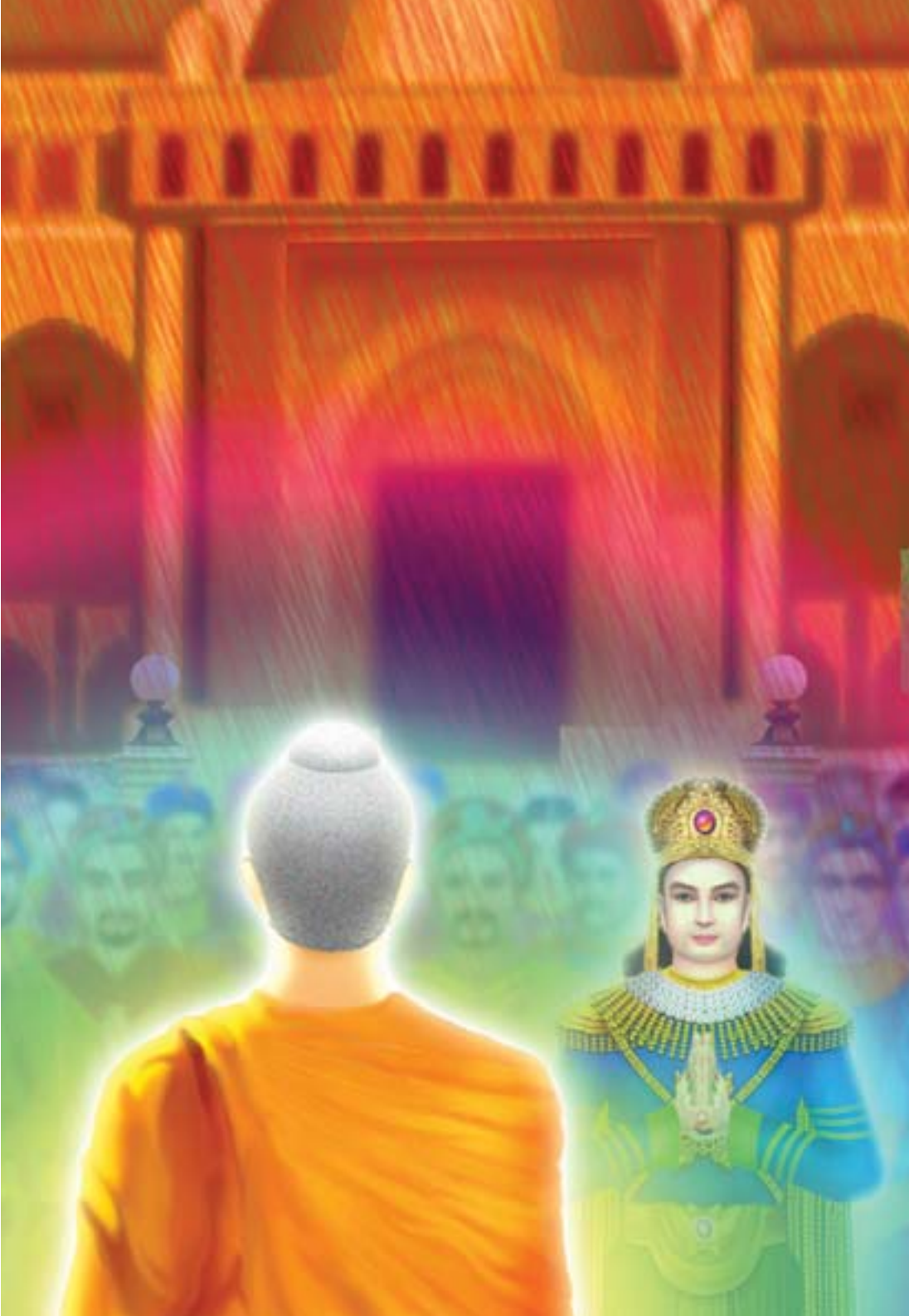

เว ส สั น ต ร ช า ต ก

ต อ น ที่ ๑ (ป ลุ ม เ ห ตุ)

เราได้ให้ทานภายนอก ทานนั้นหายังเราให้ยินดีไม่ เรา
ใครจะให้ทานภายใน แม้ถ้าใครๆ ฟังขอหทัยของเรา เราจะฟัง
ให้ฝ่าอุระประเทศนำหทัยออก แล้วมอบให้แก่บุคคลนั้น ถ้าเขา
ขอจักษุทั้งสองของเรา เราก็จะควักจักษุมอบให้ ถ้าเขาขอเนื้อ
ในสรีระ เราจะเชือดเนื้อจากสรีระทั้งเส้นให้ ถ้าแม่ใครๆ ฟังขอ
โลหิตของเรา เราก็จะฟังถือเอาโลหิตให้ หรือว่าใครๆ ฟังบอก
เราว่า ท่านจงเป็นทาสของข้าพเจ้า เราก็ยินดียอมตัวเป็นทาส
แห่งผู้นั้น

เวสสันดรชาดก ตอนที่ ๑ (ปฐมเหตุ)

๓๕

สรรพสิ่งทั้งหลายทั้งปวงที่มีอยู่ในโลกนี้ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ตาม ตัวของเรา บุคคลอื่น หรือสรรพสัตว์ทั้งหลายก็ตาม ต่างอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง คือ ความไม่เที่ยง แปรปรวนเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเสื่อมทุกอนุนิวัตินิและสูญสลายไปในที่สุด เพราะฉะนั้นเราควรแสวงหาสิ่งเที่ยงแท้แน่นอน ที่จะนำความสุขและความบริสุทธิ์ที่แท้จริงมาให้เรา ด้วยการปฏิบัติธรรมในหนทางสายกลาง ทางเอกสายเดียวที่เรียกว่า เอกายนมรรค ที่มุ่งตรงสู่พระนิพพาน

*มีธรรมภาสิตใน เวสสันดรชาดก ว่า

“เราได้ให้ทานภายนอก ทานนั้นหายังเราให้ยินดีไม่ เราใครจะให้ทานภายใน แม้ถ้าใครๆ พึงขอหทัยของเรา เราจะพึงให้ผ้าอุระประเทศนำหทัยออก แล้วมอบให้แก่บุคคลนั้น ถ้าเขาขอจักษุทั้งสองของเรา เราก็จะควักจักษุมอบให้ ถ้าเขาขอเนื้อในสรีระ เราจะเชือดเนื้อจากสรีระทั้งลั่นให้ ถ้าแม้ใครๆ พึงขอโลหิตของเรา เราก็จะพึงถือเอาโลหิตให้ หรือว่าใครๆ พึงบอกเราว่า ท่านจงเป็นทาสของข้าพเจ้า เราก็ยินดียอมตัวเป็นทาสแห่งผู้นั้น”

เวสสันดรชาดก ตอนที่ ๑ (ปฐมเหตุ)

๘๐

นี่เป็นถ้อยคำของนักสร้างบารมีที่กลั่นออกมาจากใจของ พระเวสสันดรโพธิสัตว์ผู้สร้างมหาทานบารมีที่ทำให้หัวใจของมนุษย์ และเทวาททั้งหลายต้องหวั่นไหว เพราะท่านได้ทำในสิ่งที่คนทั่วไปทำได้ยากยิ่ง ให้ในสิ่งที่ให้ได้ยากยิ่ง ด้วยท่านรู้ว่าสิ่งที่บังเกิดขึ้นได้ยากยิ่งกว่านั้นยังมีอยู่ คือ การได้บรรลุนุตตร-สัมมาสัมโพธิญาณ ดังนั้นเพียงแค่ว่าท่านคำนึงถึงทานที่ได้ ที่เป็นไปในภายในเท่านั้น แม้มนุษย์ทั่วไปจะไม่สามารถรับรู้ถึงความคิดอันยิ่งใหญ่ของท่านได้ แต่เป็นเรื่องที่น่าอัศจรรย์ว่า มหาปฐพีซึ่งหนาถึง ๒๔๐,๐๐๐ โยชน์ กลับเลื่อนลั่นสนั่นหวั่นไหว เหมือนช้างตัวประเสริฐตกมันอาละวาดคำรามก้องป่า เขาสิเนรุราชก็โอนไปมา เหมือนหน่อหวายที่โอนเอนไปมา ฟ้าก็คะนองเลื่อนลั่นตามเสียงแห่งมหาปฐพี ทำให้ฝนลูกเห็บตกลงมามากมาย สายอสนีบาตซึ่งมีในสมัยมิใช่กาลก็เปล่งแสงแวววาบ สมุทราศรเกิดเป็นคลื่นปั่นป่วน ท้าวลักกเทวราชปรบพระหัตถ์ ท้าวมหาพรหมก็ให้สาธุการ เสียงโกลาหลเป็นอันเดียวกันได้มีตลอดถึงพรหมโลก

เรื่องของพระเวสสันดรนี้ เป็นเรื่องราวการสร้างมหา-ทานบารมีของพระพุทธองค์ในสมัยที่ทรงเสวยพระชาติเป็นพระเวสสันดร ซึ่งพระองค์ทรงระลึกชาติย้อนหลังไปดู และได้นำมาตรัสเล่าให้ภิกษุสงฆ์ และพุทธบริษัท เพื่อเป็นกำลังใจ

เวสสันดรชาดก ตอนที่ ๑ (ปฐมเหตุ)

๘๑

ในการสร้างทานบารมีให้ยิ่งๆ ขึ้นไป เรื่องพระเวสสันดรชาดกนั้น ได้รับการเล่าขานกันมายาวนานกว่า ๒,๕๐๐ ปีแล้ว ในหมู่ของ พุทธศาสนิกชนทั่วไป

พระบรมโพธิสัตว์ได้ดำรงตนเป็นแบบอย่างนักสร้างบารมี ตั้งแต่ประสูติจากพระครรภ์ของพระมารดา ก็แบพระหัตถ์ออก และกล่าวกับพระมารดาว่า “เสด็จแม่ มีสิ่งใดให้ลูกได้ทำทานบ้าง” นี่..พระองค์เกิดมาเพื่อการนี้ เพื่อบ่มบารมีให้แกร่งรอบ ครั้นพระชนมายุได้เพียง ๘ ชันษา ประทับอยู่บนปราสาทตามลำพัง ทรงคิดที่จะบริจาคทานว่า “เราพึงให้หัวใจ ดวงตา เนื้อ เลือด และร่างกายที่มีอยู่ทั้งหมดนี้ หากใครมาขอเรา ให้เราได้ยิน เราก็จะพึงให้ด้วยความยินดี”

เพราะฉะนั้น จึงถือโอกาสนำประวัติการสร้างมหาทานบารมีของพระผู้มีพระภาคเจ้า มาให้นักสร้างบารมีทุกคนได้เรียนรู้กันเป็นตอนๆ ไป พร้อมกับให้แง่คิดมุมมองสอดแทรก เข้าไปตามสมควร จะได้มีกำลังใจในการสร้างบารมีให้ยิ่งๆ ขึ้นไป

ในสมัยปฐมโพธิกาลที่พระพุทธองค์ตรัสรู้ธรรมใหม่ๆ นั้น พระองค์ได้เสด็จไปโปรดพระเจ้าพิมพิสาร และชาวเมืองให้บรรลุธรรมกันมากมาย เมื่อพระเจ้าสุทโธทนะรู้ว่า พระราชา-โอรสได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว ได้ส่งทูตมาถึง ๑๐

เวสสันดรชาดก ตอนที่ ๑ (ปฐมเหตุ)

๘๒

คณะด้วยกัน แต่ละคณะมีบริวาร ๑,๐๐๐ คน เพื่อกราบทูล
อาราธนาให้เสด็จกลับไปกรุงกบิลพัสดุ์ แต่เมื่อมาแล้วได้ฟัง
พระธรรมเทศนาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ต่างได้บรรลุธรรม
เป็นพระอรหันต์กันหมด จึงไม่ได้กราบอาราธนาให้พระพุทธรองค์
เสด็จกลับ อีกทั้งพระพุทธรองค์ทรงเห็นว่า ยังไม่ถึงเวลาที่จะ
เสด็จไปโปรดพระประยูรญาติ จนกระทั่งคณะทูตสุดท้ายได้มา
เข้าเฝ้า และสดับพระธรรมเทศนาจนได้บรรลุธรรมเป็นพระ-
อรหันต์แล้ว ได้กราบอาราธนาพระพุทธรองค์ให้เสด็จกลับไปยัง
กรุงกบิลพัสดุ์เป็นครั้งแรก

พระบรมศาสดาพร้อมด้วยเหล่าพระอรหันต์ ๒๐,๐๐๐ รูป
ได้เสด็จไปยังกรุงกบิลพัสดุ์ เจ้าศากยราชทั้งหลายต่างมา
ประชุมพร้อมกันหมด เพื่อจะทอดพระเนตรลัทธิธรรมาการ
ผู้จากไปนาน พร้อมกับจัดพระราชอุทยานของนิโครคัยราช
อันเป็นสถานที่นารัณรมย์ ให้เป็นที่ประทับของพระพุทธรองค์
พร้อมด้วยเหล่าพระขีณาสพที่ติดตามพระองค์มาด้วย

เจ้าศากยะทั้งหลายซึ่งเป็นชนชาติถือตัว กระด้างเพราะ
มีทิวฐิมานะ พวกกันคิดว่า ลัทธิธรรมาการนี้เด็กกว่าเรา เป็นน้อง
เป็นบุตรหลานของพวกเรา จึงไม่ยอมเข้าไปนั่งด้านหน้า แต่ให้
ธรรมาการที่ยังหนุ่มๆ เข้าไปไหว้พระผู้มีพระภาคเจ้า ตัวเองไม่
ยอมกราบไหว้ นั่งอยู่ด้านหลัง

เวสสันดรชาดก ตอนที่ ๑ (ปฐมเหตุ)

๘๓

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงรู้อัธยาศัยของเจ้าศากยยะเหล่านั้น จึงดำริว่า จะให้พระญาติทั้งหมดไหว้ ครั้นทรงพระดำริดังนี้แล้ว พระองค์เสด็จเหาะขึ้นในอากาศ และโปรยละอองธุลีพระบาท ลงบนเศียรของพระประยูรญาติ จากนั้นทรงเนรมิตที่จงกรมใน อากาศ ทรงทำปาฏิหาริย์ให้พระประยูรญาติได้เห็นกันทั้งหมด เพื่อทุกคนจะได้หมดทิฏฐิมานะ เหมือนกับที่ทรงแสดงยมก ปาฏิหาริย์ทำลายทิฐิมานะของพวกเดียรฉาย

พระเจ้าสุทโธทนมหาราชทอดพระเนตรเห็นอัศจรรย์ เช่นนั้น จึงตรัสว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ในวันที่พระองค์ประสูติ พระพี่เลี้ยงได้เชิญพระองค์เข้าไปใกล้เพื่อให้นมสการชฎิลชื้อ กาทเวทละ ข้าพระองค์ได้เห็นพระบาททั้งสองของพระองค์กลับ ไปตั้งอยู่บนศีรษะของพราหมณ์ ครั้นนั้นข้าพระองค์ก็ได้กราบ พระองค์ นับเป็นการกราบของข้าพระองค์ครั้งแรก

ในวันวปมงคลแรกนาขวัญ ข้าพระองค์ได้เห็นเงาไม้ หว่าไม่บ่ายไปแม้เวลาเคลื่อนคล้อย แต่กลับให้ร่มเงาแก่ พระองค์ผู้นั่งขัดสมาธิคู้บัลลังก์ตามลำพัง ณ พระยี่ภู่อันมีลิริไต้ ร่มเงาไม้หว่า ข้าพระองค์ได้เห็นแล้ว เกิดความอัศจรรย์ใจ จึง เข้าไปกราบพระบาทของพระองค์ นี่เป็นการกราบของข้า- พระองค์ครั้งที่ ๒ บัดนี้ ข้าพระองค์เห็นปาฏิหาริย์ ที่ไม่เคยเห็น ที่ไหนมาก่อน จึงได้กราบพระบาทของพระองค์ นี่เป็นการกราบ

เวสสันดรชาดก ตอนที่ ๑ (ปฐมเหตุ)

๘๔

ครั้งที่ ๓ ของข้าพระองค์ผู้แม้จะได้ชื่อว่าเป็นพระบิดาผู้ให้กำเนิด แต่ก็ก้มกราบพระโอรสผู้มีบุญญาธิการได้ส่งสมบุญไว้อย่างดีแล้ว”

เมื่อพระเจ้าสุทโธทนะถวายบังคมแล้ว เจ้าศากยะทั้งหมด จึงไม่อาจทนนั่งนิ่งอยู่ได้ ต่างมีจิตเลื่อมใสในพระพุทธรองค์ ได้พร้อมใจกันถวายบังคม จากนั้นพระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จลงจาก อากาศ ประทับนั่งเหนือบวรพุทธอาสน์ ลึงมหัศจรรย์ซึ่งเป็น เหตุการณ์อันไม่เคยคาดคิดมาก่อนก็บังเกิดขึ้นในขณะนั้น คือ ได้มี มหาเมฆตั้งขึ้นและยังฝนโบกขรพรรษให้ตก มีลักษณะไม่เหมือน น้ำฝนทั่วๆ ไป คือ มีสีแดง และผู้ที่ต้องการให้เปียกก็จะเปียก ถ้าไม่ต้องการให้เปียกก็ไม่เปียก เพราะฝนจะไม่ตกต้องกายของ ผู้นั้นแม้สักหยาดเดียว

มหาชนเห็นอัศจรรย์ดังนั้น ต่างเกิดความปลาบปลื้มปีติ ยินดี แม้ภิกษุสงฆ์ก็แซ่ซ้องสาธุในโรงธรรมสภาว่า “โอ น้าอัศจรรย์ จริง เรื่องไม่เคยมีมาก่อน เพราะอาณูภาพของพระพุทธรเจ้า อันไม่มีประมาณแท้ๆ มหาเมฆจึงทำให้ฝนโบกขรพรรษตกลงมา ในสมาคมของพระประยูรญาติได้”

พระบรมศาสดาสดับดังนั้นจึงตรัสว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย มิใช่แต่ในบัดนี้เท่านั้นที่มหาเมฆยังฝนโบกขรพรรษให้ตก แม้ใน กาลก่อน ขณะเรายังเป็นโพธิสัตว์ มหาเมฆนี้ก็ยังฝนโบกขร-

เวสสันดรชาดก ตอนที่ ๑ (ปฐมเหตุ)

๘๕

พระราชให้ตกในสมาคมของพระญาติเหมือนกัน”

เมื่อภิกษุกราบทูลอาราธนาให้ทรงเล่าเรื่องในอดีตชาติ
พระองค์ได้นำเรื่องเวสสันดรชาดกมาตรัสเล่า เรื่องราวจะเป็น
อย่างไร ขอให้ติดตามกันต่อไป จะทยอยนำมาถ่ายทอดเป็นตอนๆ
เพื่อจะได้มีกำลังใจในการสร้างชาติให้ยิ่งๆ ขึ้นไปกันทุกคน

